

Retshjælpsforsikring – Ankenævnet for Forsikring og F&P's Responsumudvalg

Advokat (H) Claus Elmquist-Clausen, Alm. Brand Forsikring A/S
Fast repræsentant i Ankenævnet for Forsikring og
medlem af F&P's Responsumudvalg

Først lidt ”historie” om forsikringsbetingelserne

Forsikringsbranchen anvender overfor private forsikringstagere ”standardbetingelser”

- Betingelserne er udarbejdet af brancheorganisationen Forsikring & Pension efter drøftelser med Forbrugerrådet Tænk.
- Betingelserne har af denne grund visse elementer af forbrugerbeskyttelse over sig.
- F&P og Tænk har i den sammenhæng tænkt på advokatstanden som en ”modpart”, således at betingelserne har til formål at beskytte forbrugeren imod advokaten.
- Dette ses tydeligst i standardvilkåret om:
 - ”Det er en betingelse for dækning, at advokaten kun opkræver salær og andre sagsomkostninger hos forsikringssselskabet”.
- **Selskaberne kan individuelt ”stille forbrugeren bedre” – hvilket bl.a. afspejles i forskellige maksimumssummer og forskellige beregninger af sum for ankesager.**

Tvister om betingelserne for retshjælpsforsikring

Hvis man som advokat for en klient, der ønsker at søge retshjælpsdækning, er i tvivl om, hvordan betingelserne skal forstås, er der hjælp at hente.

- Ankenævnet for Forsikring har i 2019 afgjort 38 klager over retshjælp, og i 2020 var antallet af afgjorte klager 27. Åtd 2021 er der truffet 31 kendelser.
- Klagerne omhandler oftest et afslag på at give retshjælp til en konkret sag.
- Sagerne ved Ankenævnet vedrører som udgangspunkt alene "forbrugerretshjælp", men det kan ske, at de anvendte betingelser for retshjælp er identiske med "erhvervsretshjælp", og så kan Ankenævnet være kompetente.
- OG væsentlige begreber som "rimelig grund", "tvistens opståen" o.lign. tolkes af Nævnet
- **HUSK at Ankenævnet for Forsikring IKKE kan afgøre, hvilket salær advokaten er berettiget til.**

Et par eksempler af nyere dato

*Ankenævnets kendelser findes på hjemmesiden:
<https://ankeforsikring.dk/Sider/default.aspx>*

- Kendelse af 17. marts 2021 – sag 95888:
 - Omhandler den "sædvanlige" undtagelse for lejeretlige tvister, som udspringer af "erhvervsudøvelse"
 - Selskabet mente, at udlejning af en ejendom, som klageren aldrig havde beboet, var erhvervsmæssig
 - Klageren gjorde gældende, at han var blevet "påført" lejemålet af ejendommen ved testamentarisk bestemmelse, da han arvede ejendommen.
 - Selskabet påberåbte sig så også undtagelsen for tvister, som udspringer af dødsbobehandling og arv.
- NÆVNET fandt, at der var retshjælpsdækning til en udsættelsessag imod "lejereren", som havde forsømt at betale forbrugsafgifter.

Næste sag

*Ankenævnets kendelser findes på hjemmesiden:
<https://ankeforsikring.dk/Sider/default.aspx>*

- Kendelse af 18. maj 2021 – sag 96033:
 - Klageren havde haft et aktiedepot i en bank med 3200 aktier, der i en periode havde været sikkerhed for et lån i banken. Banken ville ikke frigive depotet, og efter at have tabt ved Det finansielle Ankenævn, ville klageren have retshjælp til at stævne banken.
 - Selskabet gjorde gældende, at tvisten ikke alene vedrørte manglende frigivelse af depotet, men også et erstatningskrav for tab ved manglende salg af aktierne p.g.a. manglende frigivelse – selskabet påberåbte sig derfor undtagelsen for erhvervsudøvelse, herunder finansiell spekulation.
 - NÆVNET finder ikke, at undtagelsen kan gøres gældende – men giver selskabet ret i, at der ikke er rimelig grund til at prøve sagen ved domstolene, da DfA har afvist, at banken har handlet erstatningspådragende

Sidste sag

*Ankenævnets kendelser findes på hjemmesiden:
<https://ankeforsikring.dk/Sider/default.aspx>*

- Kendelse af 8. september 2021 – sag 95063:
 - Der var givet afslag på retshjælp, idet sagen kunne indbringes for Huslejenævnet.
 - Klageren gjorde gældende, at der var fast forsikringspraksis for, at ”nævnsundtagelsen” ikke blev brugt ved sager, der skulle føres for Huslejenævn – henviste til Michael Wiisbyes bog om Retshjælpsforsikring.
 - Selskabet gjorde gældende, at der ikke forelå en bindende praksis.
 - Ankenævnet valgte at forespørge F&P’s Responsumudvalg, om der forelå en branchekutyme/sædvane for ikke at påberåbe sig undtagelsen – eller om en påberåbelse ville være i strid med god forsikringssskik.
 - Responsumudvalget oplyste, at kutymen var bortfaldet, da alle kommuner havde fået Huslejenævn, og at det derfor ikke ville stride med god forsikringssskik at påberåbe sig undtagelsen

Hvad kan Responsumudvalget hjælpe med?

I modsætning af Ankenævnet for Forsikring, som afgør konkrete tvister, så udtaler Responsumudvalget sig om løsningen på en konkret tvist

- Responsumudvalget giver udtalelser om "god/sædvanlig forsikringssskik" på et område
- Udvalgets medlemmer udtaler sig som udgangspunkt om "eget selskabs" praksis, og Udvalgets svar bliver derfor "summen" af selskabernes praksis.
- Hvis praksis er meget forskellig, er der ikke sædvane
- Responsumudvalget foretager kun i sjældne tilfælde "bedømmelse" af individuelle vilkår i forsikringsbetingelser
- **HUSK god skik reglerne henhører under Finanstilsynet**

En lille slide om Erhvervsretshjælp

Mange selskaber har historisk brugt ”forbrugerretshjælpsbetingelserne” også overfor deres erhvervskunder - MEN

- Der er sket en modernisering i visse selskaber, bl.a. fordi kundernes behov for retshjælp adskiller sig en del fra forbrugerens
- Forbrugerbetingelserne er lavet i samarbejde mellem Forbrugerrådet Tænk og Forsikring & Pension, så de vægter forbrugerbeskyttelse ret højt.
- Erhvervsdrivende kan bedre overskue en rådgivning fra en advokat omkring omkostningerne ved at føre en retssag

- Tjek jeres klienters retshjælpsbetingelser konkret
- **HUSK – friholdelse for ansvar er typisk dækker på Erhvervs- og Produktansvarsforsikringen**

Et eksempel

Helt standard kræver Retshjælpsforsikringerne, at advokaten skal afstå fra at gøre salærkrav gældende overfor klienten, men

- "Dette gælder dog ikke, såfremt salæraftale indgås og accepteres af Alm. Brand. En accept af salæraftale vil af Alm. Brand være betinget af, at Alm. Brand fortsat betaler salær se punkt 11.4 og 11.6 (ved småsager se punkt 11.4 og 12.2). Desuden vil de øvrige bestemmelser i forsikringsbetingelserne fortsat være gældende, og en evt. tvist mellem advokaten og sikrede i forhold til salæraftalen vil være undtaget retshjælpsforsikring, se punkt 5.13."
- Citat fra Alm. Brand Forsikrings Erhvervsforsikringsbetingelser, 2502, afsnit 700.04, punkt 11.2.3.